

# SAMMENSTILLING OG VURDERING AV HØRINGSUTTALELSER OM UTKAST TIL LANDDYRFORFLYTNINGSFORSKRIFT - HØRING 1

Mattilsynet har mottatt 9 høringsuttalelser etter høring 1 av landdyrforflytningsforskriften, av disse var det 9 som var forholdsvis positive til forslaget eller ikke hadde kommentar til det. En sammenstilling av kommentarene blir gjengitt og vurdert i teksten under.

Følgende høringsinstanser har uttalt seg:

Saksnr.:	2020/160355	Høringsinstans	Merknad	Ingen merknad
1		Justis- og beredskapsdepartementet		X
2		Veterinærinstituttet		X
3		Norges Birøkterlag	X	
4		Utenriksdepartementet		X
5		Norges Rytterforbund	X	
6		Vestfold Fuglehundklubb	X	
7		Animalia m.fl. (Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), Nortura, Tine, Norsvin, Norsk Sau og Geit, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Fjølfe og Animalia)	X	
8		Norges Hundekjørerforbund		X
9		Miljødirektoratet	X	

## 1. Generelle kommentarer

### Høringsinstansens syn

Høringsinnspillet fra Animalia er på vegne av Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), Nortura, Tine, Norsvin, Norsk Sau og Geit, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Fjølfe og Animalia. Animalia m.fl. kommenterer at høringsdokumentene er omfangsrike, og hører sammen med regelverk som er hørt tidligere og regelverk som skal på høring senere, inkludert utfyllende nasjonale bestemmelser. De mener at det er utfordrende å sette seg inn i alle implikasjoner og erkjenne de praktiske konsekvensene av regelverksendringene. Høringsinnspillet er derfor ikke uttømmende. Vi har sett spesielt på de delene som gjelder de matproduserende dyra storfe, småfe, svin, fjørfe og rugeegg, i tillegg til kamelider.

Animalia m.fl. skriver at det er kort tid til en får nye forvaltningsprinsipper, dokumenter og rutiner å forholde seg til i Norge, både forvaltningsmyndigheten og husdyrnæringen hvis regelverket trer i kraft i april 2021. Det er en viss bekymring for at det er lav kunnskap om regelverket og konsekvenser av det på dette tidspunktet. De mener det vil være behov for å gjøre en jobb i første halvdel av 2021 for å utrede konsekvenser og endringer i hele forvaltningsområdet og verdikjeden i landbruket. Det vil bli endringer også med hensyn til håndtering av produkter, med dokumentasjon og tilbaketreking av produkter ved sykdomsutbrudd. Det er viktig for næringsmiddelindustrien å ha forutsigbarhet rundt dette.

Animalia m.fl. mener at det i 2021 vil være behov for god og uttømmende veiledning om implikasjoner i hele verdikjeden i landbruket, noe som forutsetter god innsikt og forståelse hos offentlige myndigheter og næringen. De mener at det vil være behov for tydelig og tilgjengelig informasjon om endringer i regelverket og om de nye kravene som gjelder.

Animalia m.fl. viser til beredskapsøvelsen for MKS i 2014 og skriver at de ønsker at Mattilsynet utarbeider scenarier for forvaltning og håndtering av mistanke og utbrudd av visse smittsomme dyresykdommer og konsekvenser gitt utbrudd i definerte områder av landet og forskjellige besetningstyper.

Animalia m.fl. kommenterer at det nye regelverket innebærer en systematisering og samling av et regelverk som per nå er et delvis inkonsistent «lappeteppe», noe de mener er positivt. Men de synes det er negativt at formen på regelverket som nå blir gjort til gjeldende norsk regelverk er annerledes enn norske forskrifter tradisjonelt er bygget opp. Det henvises også mye internt i lovteksten, noe som innebærer at man må bla mellom delene for å få et uttømmende bilde for art og kontekst. Det er ikke lett tilgjengelig for de som regelverket retter seg mot.

Animalia m.fl. mener at det er behov for å enes om legitime kompensatoriske tiltak og bruke nasjonalt handlingsrom for å redusere evt. negative konsekvenser av regelverket. Det gjelder hele dyrehelseloven, ikke bare regelverket for forflytning.

Animalia m.fl. bemerker at MT skriver om nasjonalt handlingsrom, men de konkrete eksemplene er stort sett åpninger for å fastsette enklere krav i noen situasjoner, for eksempel krav knyttet til blåtunge. For Norges del er det lite interessant når det er snakk om innførsel av drøvtyggere til Norge. Norges bruk av handlingsrommet bør derfor være å velge en streng tolkningsramme og ikke velge lempinger selv om regelverket åpner for det. Det kan bli utfordrende å ha oversikt over hvilke valg de enkelte EØS-land tar, det er nødvendig med god og tilgjengelig informasjon om dette.

Miljødirektoratet mener at det er positivt at det stilles mer tydelige krav i forbindelse med flytting av landdyr, rugeegg og animalske produkter og de ser frem til eventuelle nasjonale bestemmelser i senere høringer. Ellers har ikke Miljødirektoratet ytterligere kommentarer til forslaget.

Norges Rytterforbund, også når det gjelder Landdyrforflytningsforskriften, er opptatt av å opprettholde god dyrehelse, men jobber samtidig jobber for at det skal være enklest, både praktisk og økonomisk, for konkurransehester å forflytte seg innen EØS. De er positive til at den nordiske avtalen om forenklet grensepassering for konkurransehester skal revideres for å være i tråd med dyrehelseforordningen, og at man i den sammenheng kan benytte seg av unntaket om krav helsesertifikat for registrerte hester som flyttes.

Vestfold fuglehundklubb er opptatt av at nytt regelverket utformes på en slik måte at fjørfevirksomheter som driver med oppdrett av fuglevilt for utsetting i utendørsanlegg kan sertifiseres på lik linje med andre fjørfevirksomheter. Det er spesielle hensyn å ta i forhold til hold av viltlevende fugler og dyr, selv om de er født i fangenskap. Videreføring av nasjonale bestemmelser fra forskrifter som oppheves og nasjonale utfyllende bestemmelser der forordningen gir handlingsrom for dette må derfor tilpasses denne formen for fjørfevirksomhet, og man må bestrebe at dyrevelferden kan opprettholdes i sertifiserte utendørsanlegg.

Norges hundekjørerforbund påpeker at de er avhengig av at deres medlemmer kan bevege seg på en smidig måte over landegrensene for å kunne delta i internasjonale mesterskap med sine hunder. Videre kan det være behov for å reise med hund for trening eller at man låner bort sine hunder. Mattilsynet forstår høringsuttalelsen slik at de mener at regelverket bør tilpasses slik at det blir trygt, sikkert og praktiserbart.

*Mattilsynets vurdering.*

*Mattilsynet forstår at Animalia m.fl. syns at høring 1 av landdyrforflytningsforskriften var omfangsrik og at det er utfordrende å sette seg inn i alle implikasjoner og erkjenne de praktiske konsekvensene av regelverksendringene, særlig når regelverket henger sammen med de øvrige forskriftene under dyrehelseforordningen og kommende utfyllende nasjonale bestemmelser. Vi tar til etterretning at høringsinnspillet er derfor ikke uttømmende og de fokuserer på visse dyrearter.*

*Mattilsynet har forsøkt å legge informasjon om det nye regelverket ut løpende på temasiden på mattilsynet.no. Regelverkspakken vil ikke tre i kraft før tidligst oktober 2021, noe som gir næringen et halvt år mer tid å sette seg inn i reglene enn forventet. Konsekvensene av regelverket er i noe grad begrenset ved at en lang rekke eksisterende bestemmelser i dagens dyrehelseforskrift foreslås videreført i høring 2. Mattilsynet er dessverre forsinket når det gjelder veiledningsmaterialet og det vil måtte utarbeides i løpet av 2022.*

*Forordning (EU) 2020/2154 fastsetter en klar forpliktelse for driftsansvarlige til kun å flytte produkter som er omfattet av nødtiltak og flytterestriksjoner etter tillatelse gitt av Mattilsynet. Hvorvidt produkter kan settes på markedet ved mistanke eller påvisning av MKS eller andre alvorlige dyresykdommer vil måtte følge av ny dyrehelseforskrift og dyresykdomsbekjempelsesforskriften. Når det gjelder forutsigbarhet rundt beredskap, er det egentlig et innspill til dyresykdomsbekjempelsesforskriften. Mattilsynet har gjort en jobb med å endre det administrative beredskapsplanen i Mat CIM for å samsvare med ny dyrehelseforskrift og forordning (EU) 2020/687.*

*Mattilsynet er enig med Animalia i at det er positivt at regelverket samles og systematiseres. Samtidig er det utfordrende at det er mange henvisninger mellom forordningene og at regelverket kommer i form av forordninger som bestemmer formen når regelverket gjennomføres i norsk rett. Mattilsynet håper at veiledningsmaterialet vil kunne vise hvordan regelverket skal sees i sammenheng.*

*Mattilsynet har forsøkt å utnytte det nasjonale handlingsrommet i dyrehelseforordningen og landdyrforflytningsforordningen for å redusere evt. negative konsekvenser av det nye regelverket. En lang rekke av dagens bestemmelser om biosikkerhet, håndtering av nasjonalt listeførte sykdommer, restriksjoner på innenlands forflytning, isolasjon og prøvetaking foreslås videreført i høring 2 av dyrehelseforskriften og høring 2 av landdyrforflytningsforskriften. Nasjonal sykdomslisten, som også er utarbeidet med tanke på tiltak, er utarbeidet i samarbeidet med næringen. De andre utfyllende nasjonale bestemmelsene er i stor grad en videreføring av eksisterende regler, med noen innskjerpinger for småfe etter innspill fra næringen.*

*Videreføring av en rekke regler fra dagens regelverk skal sikre nasjonale bestemmelser for å beskytte den gode norske dyrehelsen. Det vil innskrenke handlingsrommet vårt om vi går inn for en streng tolkningsramme av åpningene i dyrehelseforordning artikkelene 170, 171 og 269. Når det gjelder lempninger mht. blåtunge (som forordning (EU) 2020/688 gir flest åpninger for) har ikke Mattilsynet foreslått å tillate flytting av dyr som ikke oppfyller blåtungekravene. Ellers vil Mattilsynet bemerke at de enkelte EØS-landene selv må opplyse om hvilke valg de tar med hjemmel i åpningene i regelverket. Næringen kan følge med på TRIS-systemet dersom de ønsker å vite hvilke valg de enkelte medlemsstatene notifiserer, se <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/sv/search/>*

*Memorandum of Understanding om forenklet grensepassering for konkurransehester er inngått med de nordiske landene. Unntak fra krav om helsesertifikat for hester ved forflytting mellom nordiske land for deltakelse i konkurranser vil høres i høring 2 av landdyrforflytningsforskriften.*

*Innspillet fra Vestfold fuglehundklubb vurderes i forbindelse med høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften og landdyrforflytningsforskriften med utfyllende nasjonale bestemmelsene. Det er ikke åpning i landdyrforflytningsforordning (EU) 2020/688 eller ny dyrehelseforordning å gi unntak fra dyrehelsekravene ved flytting av fjørfe mellom EØS-stater. Det er heller ikke hjemmel å gi unntak fra dyrehelsekravene i dyrehelseforordningen, f.eks. dyrehelseforordning artikkel 124, som gjelder ved flytting av fuglevilt internt i Norge.*

*Forflytning av hunder iht. kjæledyrregelverket er mer smidig enn det kommersielle regelverket. Eierne må foretar samme reise som kjæledyret for at kjæledyrregelverket kan benyttes. Problemene Norges hundekjørerforbund beskriver stammer fra EØS-regelverket som ikke kan fravikes. Kravet om eierens forflytning og tidsrommet forflytning av kjæledyret må skje i er enda tydeligere i den nye dyrehelseforordningen, som vil gjelde for forflytning av kjæledyr fra 2026, men reglene er i realitet uendret.*

## **2. Kommentarer til de særskilte bestemmelsene**

### **Til § 1 Virkeområde**

#### **Høringsinstansens syn.**

Norges Birøkerlag kommenterer at for honningbier i Norge vil vandringsbirøkt over landegrense påvirke populasjonen negativ ettersom det vil medføre smittespredning av sykdommer som ikke forekommer i Norge. Ut ifra et etisk og smitteforebyggende perspektiv ber Norges Birøkerlag om at vandringsbirøkt over landegrensen unntas i denne forskriften, i den hensikt å ivareta den gode dyrehelsemessige og dyrevelferdsmessige status. Birøkerlaget stiller også spørsmålet om forskriftens § 7 om dispensasjon kan eventuelt benyttes for å sørge for at vandringsbirøkt over landegrensen ikke tillates.

#### *Mattilsynets vurdering.*

*Vandrebirøkt vil ikke unntas fra virkeområdet i landdyrforflytningsforskriften. Bakgrunnen for dette er at EUs plantehelseregulering er ikke tatt inn i EØS-avtalen og det vil gjelde egne regler om plantehelse som begrenser vandrebirøkt. Mattilsynet har hørt forslag til endring av forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere for å tilføye en bestemmelse om at vandrebirøkt til Norge vil være forbudt uten tillatelse fra Mattilsynet (§ 16 nytt tredje ledd). Høringsfristen for forslaget var 23. april 2021. Det vil da ikke være nødvendig å vurdere bruk av dispensasjonsbestemmelsen for å hindre vandrebirøkt.*

### **Til § 2 Flytting av landdyr og rugeegg i Norge og EØS-området – gjennomføring av forordning (EU) 2020/688**

#### **Høringsinstansens syn**

Animalia m.fl. mener at det er positivt at flere sentrale bestemmelser og prinsipper knyttet til informasjon, varsling og dokumentasjon (helsesertifikater) ved flytting av dyr videreføres. Den kommenterer også at ny sykdomsliste og tydelige føringer for hvordan sykdommene på listen, innenfor de forskjellige kategoriene skal følges opp, får Norge noen klare fordeler av å ha god dokumentasjon gjennom mange år for en rekke agens. Regelverket gir stater med fristatus for listeførte sykdommer mulighet til å stille krav ved innførsel fra land som ikke har fristatus. Animalia m.fl. kommenterer at det er også positivt at det blir tydeligere krav om dokumentasjon for helse ved flytting av kamelider, da kameldyr har vært inkonsistent regulert i nåværende regelverk. Det er også positivt at stilles det blant annet tydeligere krav til helsedokumentasjon for gjelder fjørfe og rugeegg inkludert testing ved flytting av mindre partier (<20).

Animalia m.fl. omtaler også mulige negative sider/konsekvenser med det nye regelverket. De påpeker at dokumentasjon for mange sykdommer kan stamme fra tester kun i opprinnelsesbesetning, ikke status for region eller nasjonalt, også ved flytting til land som har fristatus. De mener at dette er sårbart, og stiller store krav til kvalitet på tester og laboratorier som brukes, og til utveksling av sikker informasjon om tidspunkt for testing og resultater. For en del listeførte sykdommer er diagnostikken utfordrende og gir ikke sikkerhet for at dyra er frie for smittestoffet, eksempler er tuberkulose og brucellose. Når det gjelder blåtunge baserer man seg på blant annet vektorfrie perioder og vektorsikring av transportere og dyrehus, tiltak som ikke har fullgod effekt ift. å hindre smitte med blåtungevirus. Animalia m.fl. mener at plasseringen av paratuberkulose i kategori E på lista kan påvirke våre muligheter til å forvalte sykdommen nasjonalt.

Animalia m.fl. bemerker at åpningen som gjør det mulig å ha dyra på flere oppsamlingssteder (3) og i lengre tidsperioder (inntil 14 dager) er generelt ikke positivt for dyrevelferden, men at oppsamling ikke brukes i særlig stor grad i Norge.

Animalia m.fl. kommenterer at krav til transportmidler, containere og biosikkerhet, som renhold og hygiene for transportmidler blir gjort gjeldende for all transport, også innenlands. Samtidig blir kravene til renhold og desinfeksjon lempet på og åpner for noe mer skjønn, blant annet skal transportmidler vaskes og desinfiseres før transport hvis det er nødvendig. De mener at dette vil øke behovet for årvåkenhet i næring og forvaltning, særlig hvis utenlandske transportører leverer tjenester i Norge.

Animalia m.fl. anser det som negativt at regelverket ikke lenger omfatter lavpatogen fugleinfluensa og smittsomt blæreutslett hos gris.

Animalia m.fl. mener at Mattilsynet skriver at det vil bli enklere å føre norske dyr ut pga. fristatus for de fleste viktige sykdommene i regelverket, og at småfe er her nevnt spesielt. Animalia påpeker at TSE-forordningen vil ikke bli vesentlig endret pga. dyrehelseforordningen, dermed vil de samme begrensningene som for eksempel følger av krav til dokumentasjon for klasse 5 i TSE-regelverket være begrensende for muligheten til å selge avlstdyr av sau og geit ut av landet. Det er viktig å se regelverk i sammenheng

Animalia m.fl. kommenterer at skjerpede sertifikatkrav til hov/klauvdyr om transporteres via andre EU/EØS-land til tredjestater er relevant i og med at svinenæringen (Norsvin) eksporterer avlstdyr til blant annet Russland via EØS-stater relativt ofte.

Norges Birøkerlag mener at vandringsbirøkt utgjør en reell trussel mot dagens helsestatus. De viser til at Mattilsynets overvåkningsprogram for åpen yngelrâte er unikt i verden og så effektivt at man siden 2011 ikke har identifisert bifolk som har rukket å utvikle klinisk sykdom eller spre bakterien videre til andre driftsenheter før bigården er sanert. Det er heller ikke påvist andre biesykdommer eller -parasitter som steinyngel, tropilaelapsmidd, lukket yngelrâte (siden 2012, en påvisning) og liten kubebille. Med unntak av Sogn og Fjordane er Norge også fri for trakémidd. Norges Birøkerlag viser også til at helsesertifikatet i forordning (EU) 2020/688 medfører ikke tilstrekkelig beskyttelsesgrad for norske bier, så lenge dette baseres på en visuell kontroll. Birøkerlaget mener at det må i tillegg benyttes sensitiv real-time PCR diagnostikk for å kunne avdekke smittefare i tilfeller der det ikke finnes kliniske symptomer i tidlig fase infeksjoner. De viser til at norsk birøkt er spesielt sårbart grunnet kort yngelproduksjonsperiode, betinget av klimatiske forhold. Dette begrenser muligheten for å iverksette effektive tiltak.

Hovedkonklusjonen til Norges Birøkerlag er at vandrebirøkt bør unntas fra landdyrforflytningsforskriften slik at vandrebirøkt over landegrensen kan hindres. Som en subsidiærkonklusjon ber Norges Birøkerlag om at § 4 (nasjonale bestemmelser) kan omfatte

bruk av karantenestasjon hvor bier testes ved hjelp av sensitiv real-time PCR diagnostikk, og at negativt prøvesvar for sykdommer/parasitter må foreligge før videre transport.

Norges Rytterforbund har merket seg at det i forbindelse med krav til helsesertifikat, nå lempes noe på kravet ved at hester som har vært i kontakt med hester som er syke med ikke-listeførte sykdommer (og ikke nye sykdommer) kort tid før forflytning, ikke kan hindres i å flytte mellom EØS-stater. De forutsetter at det er gjort gode smittevernfarende vurderinger og har derfor tillit til ovennevnte endring.

Norges hundekjørerforbund kommenterer at de fleste hundekjørere som passerer grenser med dyr, reiser med minst fem hunder for å delta på trening eller konkurranse. De mener at trekkhunder som deltar på konkurranser bør kunne reise med en som eier skriftlig delegerer ansvar til, uten at dette sees som kommersiell transport. Det er ikke uvanlig å låne eller låne bort en eller flere hunder til løp. Det kan da være praktisk vanskelig at hunder skal gjenforenes med eier etter fem dager. Dette kan løses ved å la flere stå som eiere i passet, men er egentlig ikke noen god løsning fordi det kan oppstå rettslig tvist om eierforhold i etterkant. Kjæledyr er ikke registrert på eier i noe offentlig register der eierskap er notert eller er viktig. Hunden kobles kun til sitt pass via ID merking. «Eier» av kjæledyr er derfor den som er oppført i passet med mindre hunden er registrert i Norsk Kennel Klubb, og det er trekkhunder som oftest ikke. Norske hunder som reiser ut av Norge har pass som gjelder i EU og tilknyttede land. Noen få reiser til USA for å konkurrere eller dra på ekspedisjon. Det kan være tilfeller der hunder blir mer enn tre mnd. borte (f.eks. coronaepidemien). En norsk hund som har pass, men skifter bosted, og har samme eier, bør kunne reise med/ følges av sitt norske pass selv om den er utenfor EU mer enn tre mnd.

#### *Mattilsynets vurdering.*

*Mattilsynet er glad for at Animalia m.fl. ser de positive sidene til det nye regelverket som de bemerker. Tydeliggjøring og samling av tilleggskrav knyttet til visse sykdommer der landdyr skal flyttes til land med fristatus er en forbedring.*

*Det er riktig at dokumentasjon for mange av sykdommene er basert på tester i opprinnelsesbesetningen og at det vil stille store krav til tester og laboratorier, samt dokumentasjon av testene. Samtidig bør det merkes at Mattilsynet foreslår i høring 2 å videreføre dagens nasjonale bestemmelse om isolasjon og prøvetaking, der dyr ikke kommer fra EØS-stater med fristatus for sykdommen listeført for arten i revidert landdyrforflytningsforskrift vedlegg I. Dette vil også omfatte paratuberkulose når det gjelder storfe og dyr av kamelfamilien.*

*Mattilsynet ser også dyrevelferdsmessige og dyrehelsemessige utfordringer knyttet til økt brukt av oppsamlingssteder.*

*Forordning (EU) 2020/688 inneholder krav om at transportmidler rengjøres og desinfiseres så snart som mulig etter hver transport av dyr, rugeegg eller enhver gjenstand som utgjør en helsefare for dyr og tørkes, eller får lov til å tørke, før de lastes på nytt med dyr eller rugeegg. Den skjønsmessige vurderingen gjelder bare vask nr. 2 før transportmiddelet lastes på nytt med dyr eller rugeegg. Dette er f.eks. lik kravet i dagens samhandelsforskrifter<sup>1</sup> for storfe, småfe og svin og forordningen fører ikke til slappere rengjøringskrav. Forordningen åpner likevel for at myndighetene kan gi unntak fra reglene ved forflytning internt på et*

---

<sup>1</sup> Se forskrift 25. mars 2020 nr. 305 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfe § 5 annet ledd, forskrift 25. mars 2002 nr. 304 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av svin § 5 annet ledd og forskrift 14. mars 2005 nr. 232 om dyrehelsemessige vilkår for innførsel og utførsel av småfe § 17.

*anlegg eller innen en forsyningskjede, noe næringen selv har sagt seg interessert i. For nærmere informasjon se høring 2 av landdyrforflytningsforskrift.*

*Lavpatogen fugleinfluensa er kategorisert som D og E sykdommer etter forordning (EU) 2018/1882, som er knyttet opp mot dyrehelseforordningen. Forordning (EU) 2020/688 inneholder krav til fjørfe mht. LPAI. Kravene i forordning (EU) 2020/2154 om produkter av animalske opprinnelse omfatter derimot ikke automatisk lavpatogen AI. Driftsansvarlige vil likevel måtte ta forhåndsregler for å sikre at de animalske produktene ikke sprer sykdommen iht. dyrehelseforordning artikkel 166(1). Smittsomt blæreutslett hos gris/swine vesicular disease er ikke listeført under dyrehelseforordningen. Det blir nå ingen EØS-regler spesifikt knyttet til animalske produkter fra svin ved utbrudd av smittsomt blæreutslett hos gris/SVD. Men, både lavpatogen fugleinfluensa og smittsomt blæreutslett hos gris er foreslått på Liste 1 i den nasjonale sykdomslisten, se høring 2 av ny dyrehelseforskrift. Mattilsynet vil derfor kunne iverksette tiltak ved behov. Det er foreløpig ikke vurdert andre virkemidler.*

*Mattilsynet ser selvfølgelig det nye dyrehelseregelverket i sammenheng med TSE-regelverket. I høringsbrevet ble det påpekt at utførsel av levende dyr fra Norge vil bli enklere og være forbundet med mindre kostnader enn mange andre land fordi Norge har fristatus for så godt som alle sykdommene hvor dette er mulig. Det ble nevnt at dette vil spesielt være en fordel for handel med avlsdyr generelt. Eksisterende TSE-regler vil ha betydning for utførsel av småfe. Fordelen med norsk fristatus for B.melitensis er særlig knyttet til krav som kan stilles ved innførsel til Norge iht. forordning (EU) 2020/688.*

*Mattilsynet tar Animalias kommentar om at svinenæringen (Norsvin) eksporterer avlsdyr til blant annet Russland via EØS-stater relativt ofte til etterretning.*

*Norges Birøkerlag har i konklusjonen til høringsinnspillet satt krav om karantenestasjon og PCR-testing som en subsidiær konklusjon til hovedforslaget om å hindre vandrebirøkt. Vi mener at bestemmelsen om at vandrebirøkt til Norge vil være forbudt uten tillatelse fra Mattilsynet løser de store risikoene forbundet med vandrebirøkt. Bestemmelsen tilføyes til forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere. Det bør likevel merkes at vanlig innførsel pga. handel vil ikke omfattes av forbudet mot vandrebirøkt. Ved sjekk av statistikk fra Statistikkbanken for perioden 2018-2020, ser vi at det har det vært noe innførsel fra Danmark, Nederland og Tyskland. Det kan se ut som om innførselen er økende.*

*Mattilsynet ser at det kan være problematisk at flytting av klinisk friske hester som har vært i kontakt med hester som er syke med ikke-listeførte sykdommer kort tid før forflytning, ikke kan hindres ved flytting mellom EØS-stater. Det er systemet med den nye dyrehelseforordning. I tillegg, i motsetning til de andre vanlige husdyrene, er det ingen fast oppholdstid for hester (residency period). Det vil være opp til hesteorganisasjoner å stille krav til hester som deltar på arrangementer og jobbe opp mot andre hesteorganisasjoner i Europa.*

*Problemene Norges hundekjørerforbund beskriver stammer fra EØS-regelverket som ikke kan fravikes. Mattilsynet ser ikke at det er anledning til å vedta nasjonale bestemmelser som løser utfordringene. Kjæledyrforskriften gjennomfører kjæledyrforordning (EU) nr. 576/2013, som videreføres til 2026. Kjæledyrforordningen inneholder et eget unntak fra kravet om maksimum fem kjæledyr i artikkel 5(2). Hvorvidt flere skal stå i kjæledyrpasset blir et valg som eieren må ta.*